

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ
MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

**LİMİTED ŞİRKET Mİ,
ANONİM ŞİRKET Mİ?**

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Elli yıl önce Türkiye’de “şirket” dediğinizde, akla hemen “Kollektif Şirket” gelirdi. Şirket adının devamında “A.Ş.” (Anonim Şirket) görüldüğünde bir “ooooo” çekilirdi. Çünkü; anonim şirket sayısı çok azdı. Genellikle banka ve sigorta şirketleri anonim olarak kurulurdu. Özel sektör de anonim şirket uygulaması henüz başlamamıştı.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Yıllar içinde özel sektörümüz diğer şirket türleri ile de tanıştı. Özellikle, 1980 sonrasında limited şirket kurma furyası yaşandı. O yıllarda, gelir vergisi mevzuatına “hayat standardı” müessesesi girmişti. Beyan edilen kazancınız, yaşam tarzınıza göre belirlenen bazı kıstaslar sonucu bulunan rakamdan küçük olamıyordu. Mükellefe göre “haksız olarak salınan” bu vergiden kurtulmak için, gelir vergisi mükellefleri limited şirket kurmaya başladılar.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Hatta; benzer iş kolunda çalışan bir çok kişi, “şekilde” birleşerek şirket oluşturmuyorlardı. Örneğin; birden fazla doktor bir limited şirket kuruyor, herkes kendi adına çalışmaya devam ediyordu. Muhasebe kayıtları tek yerde toplanıyordu. Böylece, vergi gibi muhasebe ücreti de minimuma iniyordu. Bu şirketlerin çoğunluğu, ilerleyen günlerde başlarına dert oldu. Çoğu tasfiye bile edilemedi.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Bu alışkanlık sonucu; halen aktif şirketlerin içinde büyük çoğunluğu “LİMİTED” oluşturuyor. Yapılacak işin konusu ve hacmi hesap edilmesiz, pozitif ve negatif yönü incelenmesiz hemen limited şirket kurulmasına karar veriliyor. Bu makalemizdeki amacımız, limited şirket ile anonim şirket arasındaki bazı farklılıklara dikkat çekerek, şirket kurmak isteyenlere yol göstermektir.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Önceki Türk Ticaret Yasasında; limited şirket kurmak için en az iki kişi, anonim şirket kurmak için en az beş kişinin kurucu ortak olması gerekiyordu. Bu sayının altına düşülmesi münfesi olma sebebi sayılıyordu. Yeni Türk Ticaret yasasında bu kısıtlama kalktı. Her iki şirket de bir kişi ile bile kurulabiliyor. Bu nedenle; anonim şirket kurmak için beş kişi yok tezi ortadan kalktı. Sermaye miktarı konusundaki farklılık devam ediyor. Limited şirket için en az sermaye miktarı 10.000 TL, anonim şirket için en az sermaye miktarı 50.000 TL. dir. Görülüyor ki, her iki rakam da günümüz iş piyasası için yüksek değil.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Kuruluş işlemleri de birbirinin aynısı gibi. Çok farklılıklar yok.
- Günlük yaşama gelindiğinde, bazı farklılıklar ortaya çıkıyor. Bize göre en önemli farklılardan birisi şudur: Limited şirkette hisse devri mutlaka noterde düzenlenmelidir. Anonim şirket de böyle bir şart yok. Şirket ana sözleşmesinde zorlaştırıcı hüküm yoksa, devir alan ortak ile devir eden ortağın yönetim kuruluna birlikte verecekleri müşterek imzalı bir yazı sonrası, yönetim kurulunun alacağı kararın ortaklar pay defterine işlenmesi sonucu işlem tamam olur.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Limited şirket ile anonim şirketin hisse devirlerinin vergisel sonucu farklıdır. Limited şirket hisse devrinde; Gelir Vergisi Kanunu Mükerrer Madde 80/4.bent “hisselerin elden çıkarılmasından doğan farkı” değer artış kazancı olarak vergiye tabi tutmaktadır. Aynı maddenin 1. Bendi ise; “tam mükellef kurumlara ait olan ve iki yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetleri hariç, menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar.” Vergiye tabiidir demektedir. Görülmektedir ki; iki tam yıl süre ile elde tutulan hisse senetlerinden elde edilen değer artış kazançları gelir vergisine tabi değildir. Limited şirketler hisse senedi çıkaramazlar, bu nedenle devir de elde edilen kazanç vergiye tabiidir.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Anonim şirketler ise hisse senedi çıkarırlar, bu senedin iki yıl elde tutulması sonucu, elde edilen değer artış kazancı, miktarı ne olursa olsun, gelir vergisine tabi değildir. Burada, önemli bir noktayı gözden kaçırmamak gerekir. Vergiye tabi olmayan kazanç, hisse senedinin elden çıkarılmasıdır. Anonim şirket hisse senedi bastırmamış ise ne olacak ? O zaman limited şirket den farkı kalmıyor. Bu nedenle; anonim şirket kurulduktan sonra en kısa zamanda hisse senedi bastırılmalıdır. Doğal olarak bu işlem yönetim kurulu kararı ile olacağından, alınan karar iki yıllık sürenin hesabında delil olacaktır.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Hisse senedi yerine hisse ilmühaberi düzenlenebilir mi? Elbette olur. Yasa hisse senedi tabirini kullandığı için, bazı görüşler ilmühaberinin hisse senedinin yerine geçemeyeceği yolunda. Ancak; son zamanlarda çıkan yargı kararları, ilmühaber çıkarılmasının da hisse senedi gibi işlem görmesi gerektiği yolundadır.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Limited ve anonim şirketler arasındaki en önemli bir fark ta, ortakların birinin vefatı halinde ortaya çıkmaktadır. Vefat halinde, Veraset ve İntikal Vergisi Beyannamesi için, vefat tarihindeki hisselerin gerçek değerinin bulunması gerekir. Anonim şirketlerde bu çok kolaydır. Hisse senedinin o günkü değerini bulmak kolaydır. Hisse senedi borsaya kote ise, zaten borsadaki rakam bellidir. Değilse o günkü rayiç değerini hesaplamak kolay bir işlemdir.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Halbuki, limited şirketlerde mutlaka ara bilanço çıkarılmalı ve bu bilançodaki özsermaye üzerinden ortağa isabet eden rakam bulunmalıdır. Ayrıca, bilançoda gayrimenkul ve taşıt araçları gibi değerler var ise, bunların gerçek değeri ile bilanço değeri arasındaki fark beyannameye ayrıca yazılmalıdır. Bu işlemler uygulamada oldukça zor olmakta ve genellikle bu rakam takdir komisyonu tarafından belirlenmektedir.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Bir başka farklılık; Amme Alacaklarının Tahsili Hakkındaki Kanun'da karşımıza çıkmaktadır. Bu yasanın 35. Maddesi; limited şirketten tahsili mümkün olmayacağı anlaşılan amme alacağından, limited şirket ortaklarının hisseleri oranında sorumlu olduğunu belirtmektedir. Limited şirket ortağı, şirkette sorumlu müdür (imza yetkilisi) olmasa dahi bu sorumluluk devam eder. Aynı Yasa'nın mükerrer 35. Maddesi sorumluluğun sınırını daha da genişletmiştir.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Bu madde de kurumu yönetenlere sınırsız sorumluluk yüklenmiştir. Limited şirket yada anonim şirket ortağı; şirkette yönetici ise, diğer ortaklarla birlikte borcun bütününden müteselsil olarak sorumludurlar. Yönetici sıfatları yok ise, limited şirket ortağı borcun kendi hissesine düşen bölümünden sorumludur. Anonim şirket ortağının ise böyle bir sorumluluğu yoktur.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Her iki şirket ortakları da; şirketin üçüncü kişilere karşı olan borçları karşısında “taahhüt ettikleri sermaye miktarının ödenmesi” kadar sorumludurlar. Banka ve diğer firmalar, şirketin ödenmeyen borcundan dolayı şirket ortağına rücu edemezler. Ancak; maalesef uygulamada durum böyle olmuyor. Alacaklı banka yada firma, şirketi borçlandırırken, ortakları da şirkete müteselsil kefil olarak alıyorlar. Dolayısıyla, ortakların şirkete koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sorumlu olma kuralı ortadan kalkıyor.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Anonim şirketlerin limited şirketlere karşı başka üstünlükleri de var. Limited şirketler tahvil (borçlanma kağıdı) çıkaramazlar. Hisseleri borsaya kote olamaz. Azami ortak sayısında kısıtlama vardır. Anonim şirketlerde; tahvil çıkarma ve borsaya kote olma hakkı (halka açılma) vardır. Azami ortak sayısında herhangi bir kısıtlama yoktur.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Bu bilgiler ışığında Őu sorunun cevabını verelim. Limited Őirket mi kuralım, yoksa anonim Őirket mi kuralım ? Yapmayı dűŐündűğünüz iŐin kapasitesi, KOBİ tanımının alt sınırına yakın ise Limited Őirket kurun. Hedefiniz ve hayalleriniz KOBİ sınırını aŐmak ise Anonim Őirket kurun. Bizim önerimiz genellikle anonim Őirket kurma yönündedir. Ama, yapılması dűŐünülen iŐ ancak esnaf tanımına uyuyorsa, anonim Őirket gűmleđi biraz büyük gelir.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- KOBİ ne demek? KOBİ, Küçük ve Orta Boy İşletmeler tanımının kısaltılmışıdır. KOBİ olmanın sınırları nelerdir ? İlgili yönetmelik bunu şu şekilde tanımlamaktadır: Yıllık net satış hasılatı 40 milyon TL'den az ve çalışan sayısı 250 kişiden az olan işletmeler KOBİ'dir. KOBİ'lerde kendi arasında üç sınıfa ayrılmıştır. Bunlar; **Mikro işletme**; yıllık net satış hasılatı bir milyon liradan ve çalışan sayısı on kişiden az olan işletmelerdir. **Küçük işletmeler**: yıllık net satış hasılatı sekiz milyon TL ve çalışan sayısı elli kişiden az olan işletmelerdir. **Orta Boy İşletmeler**: yıllık net satış hasılatı kırk milyon TL ve çalışan sayısı ikiyüzelli kişiden az olan işletmelerdir.

MEHMET KAYA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR –BAĞIMSIZ DENETÇİ

- Bu konuda gelecek ile ilgili hedeflerde tam açıklık yoksa, önce limited şirket kurulur, işlerin büyümesi ile anonim şirkete dönüşülür. Mevcut limited şirket ortaklarını, bu bilgiler ışığında durumlarını gözden geçirmelerini ve anonim şirkete dönüşme hazırlığına başlamalarını öneririz.
- MEHMET KAYA
- YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR – BAĞIMSIZ DENETÇİ

